

Atjaunotais pašvērtējuma ziņojums Eiropas Komisijai par Latvijas izglītības sistēmas piesaisti EKI un EAIF ietvarstruktūrai

Baiba Ramaņa
Akadēmiskās informācijas centrs
direktore

2017.gada 18. decembrī, Rīgā

Līdzfinansē
Eiropas Savienība:

EKI izveide

EKI – vienota atsauces sistēma, kas izskaidro dažādu valstu izglītības sistēmas un atbalsta kvalifikāciju salīdzināmību starptautiskā līmenī

- Eiropas Parlamenta un Padomes **leteikums par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošanu mūžizglītībai** (2008.gada 23. aprīlis):
 - līdz 2010.gadam pielīdzināt nacionālās kvalifikāciju sistēmas EKI (šodien 26 ES dalībvalstis un 8 EEZ vai kandidātvalstis)
 - līdz 2012.gadam nodrošināt, ka izglītību apliecinošos dokumentos tiek norādīta atsauce uz atbilstošo EKI līmeni (šodien 22 valstis)

Datubāzes

- 15 valstis (CZ, DK, DE, EE, EL, FR, **LV**, LT, MK, MT, NL, AT, PT, SI, UK) izmanto EKI līmeņus datubāzes vai reģistros
- 5 valstis (BE (fl), EL, IE, **LV**, SI) savietoja savas datubāzes ar LOQ un sniedz informāciju caur kopīgo Eiropas interfeisu
- 2 valstis (EL, **LV**) ir savietojušas savas datubāzes ar ESCO portālu

Jaunais ieteikums

- Eiropas Parlamenta un Padomes **ieteikums par Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošanu mūžizglītībai** (2017.gada 22. maijs):
- Nacionālās kvalifikāciju ietvarstruktūras un nacionālās kvalifikāciju sistēmas laika gaitā mainās, tāpēc to pielīdzināšana EKI būtu attiecīgajos **gadījumos jāpārskata un jāatjaunina.**
- Līdz šim 3 valstis ir atjaunojušas pašvērtējuma ziņojumus Beļģija (FL) 2014, Igaunija un Malta 2015

Ziņojuma atjaunošana

- *Uzdevums: atjaunot un pārskatīt, kad tas ir būtiski, NKI līmeņus pret EKI līmeņiem nacionālajā kontekstā*
- Ko tas nozīmē, atjaunot pašvērtējuma ziņojumu?
- Kas ir atbilstošās NKI izmaiņas, kas izsauc nepieciešamību pēc atjaunota ziņojuma
- Ko vajadzētu iekļaut atjaunotajā ziņojumā
- Kā šo ziņojuma atjaunošanas procesu vajadzētu organizēt

Kritēriji un procedūras (1)

1. Kompetentās iestādes skaidri nosaka visu attiecīgo pielīdzināšanas procesā iesaistīto **nacionālo iestāžu pienākumus** un/vai juridisko kompetenci.
2. Pastāv skaidra un pierādāma saikne **starp NKI un EKI līmeņu deskriptoriem**.
3. NKI un to kvalifikācijas balstās **uz mācīšanās rezultātu principu** un mērķi un ir saistītas ar **neformālās un ikdienas mācīšanās atzīšanu** un ar **kredītpunktu** sistēmām.
4. Procedūras, saskaņā ar kurām kvalifikācijas iekļauj NKI, ir **pārredzamas**.

Kritēriji un procedūras (2)

5. Nacionālā(-ās) izglītības un apmācības kvalitātes nodrošināšanas sistēma(-as) ietver atsauces uz NKI un ir saskanīga(-as) ar šā ieteikuma IV pielikumā izklāstītajiem kvalitātes nodrošināšanas principiem.

6. Pielīdzināšanas process ietver attiecīgo kvalitātes nodrošināšanas struktūru skaidru apstiprinājumu, ka pielīdzināšanas ziņojums ir saskaņā ar attiecīgajiem valstu kvalitātes nodrošināšanas pasākumiem, noteikumiem un praksi.

7. Pielīdzināšanas procesā iesaistās starptautiskie eksperti, un ziņojumā iekļauj vismaz divu starptautisku ekspertu, kas pārstāv divas atšķirīgas valstis, rakstisku paziņojumu par pielīdzināšanas procesu.

Kritēriji un procedūras (3)

8. Kompetentā iestāde apliecina nacionālo kvalifikāciju NKI pielīdzināšanu EKI. Kompetentās iestādes, tostarp EKI nacionālie koordinācijas punkti, publicē vienu visaptverošu ziņojumu, kurā izklāstīta pielīdzināšana un to pamatojošie elementi un kurā katrs kritērijs aplūkots atsevišķi.

9. Sešu mēnešu laikā pēc pielīdzināšanas ziņojuma vai tā atjauninājuma apstiprināšanas to publicē attiecīgajā Eiropas portālā.

10. Visos jaunizdotajos dokumentos saistībā ar kvalifikācijām, kas ir NKI daļa un/vai kompetento iestāžu izsniegtajos kvalifikāciju reģistros būtu jāietver skaidra atsauce uz attiecīgo EKI līmeni.

Kas mainījies kopš 2011. gada?

Sektorālās kvalifikāciju ietvarstruktūras

- Nozaru kvalifikāciju struktūras
- Nozaru Padomes

Pamatizglītība maina līmeni (LKI/EKI 2. līmenis)

Arodizglītība maina līmeni (LKI/EKI 3. līmenis)

**Mainījusies kvalitātes novērtēšanas sistēma
augstākajā izglītībā**

**Uzlabojumi kvalitātes novērtēšanas sistēmā
profesionālajā izglītībā**

Neformālās un ikdienas mācīšanās atzīšana

Nacionālā likumdošana

Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju

MK 13.06.2017 Nr.322 (iepriekš MK 2.12.2008 Nr.990)

LKI astoņu atsauces līmeņu apraksti, kas balstās uz mācīšanās rezultātiem, izsakot tos trīs dimensijās:

- zināšanas (zināšanas un izpratne);
- prasmes (spēja pielietot zināšanas, komunikācija, vispārējās prasmes);
- kompetence (analīze, sintēze un novērtēšana).

Izglītības dokumenti (kvalifikācijas)	LKI līmenis 2017	LKI līmenis 2011
Apliecība par vispārējo pamatzglītību (speciālās izglītības programmas izglītojamajiem ar (smagiem) garīgās attīstības traucējumiem vai vairākiem smagiem attīstības traucējumiem)	1	1,2
Apliecība par vispārējo pamatzglītību Apliecība par profesionālo pamatzglītību Profesionālās kvalifikācijas apliecība (pamatzglītības pakāpē)	2	3
Atestāts par arodizglītību Profesionālās kvalifikācijas apliecība (arodizglītības pakāpē)	3	4
Atestāts par vispārējo vidējo izglītību Diploms par profesionālo vidējo izglītību Profesionālās kvalifikācijas apliecība (vidējās izglītības pakāpē)	4	4

Nacionālā likumdošana

- ❑ **Grozījumi Izglītības likumā**
(2015. gada 18.jūnijā)
- ❑ **Grozījumi Profesionālās izglītības likumā**
(2015.gada 23.aprīlī)

Grozījumi Izglītības likumā

□ **Definē LKI, raksturo LKI līmeņus**

Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūra ir astoņu līmeņu sistēma, kas aptver izglītības pakāpes (pamatizglītība, vidējā izglītība, augstākā izglītība) un visus izglītības veidus (vispārējā izglītība, profesionālā izglītība, akadēmiskā izglītība), kā arī ārpus formālās izglītības sistēmas iegūto profesionālo kvalifikāciju. Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūra ir piesaistīta Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrai (IL 8¹. panta pirmā daļa)

□ **Uzsver mācīšanās rezultātus**

Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmeņus raksturo attiecīgajā līmenī sasniedzamie mācīšanās rezultāti. Katrā nākamajā līmenī ir ietvertas iepriekšējam līmenim noteiktās zināšanas, prasmes un kompetence (IL 8¹. panta otrā daļa).

Nacionālā likumdošana

- 2017.gada 21.septembrī MK grozījumi profesionālās izglītības standartā. Paredz arī modulus [Grozījumi Ministru kabineta 2000. gada 27. jūnija noteikumos Nr. 211 "Noteikumi par valsts profesionālās vidējās izglītības standartu un valsts arodizglītības standartu](#)
- 2016. gada septembrī tika apstiprināti jauni Ministru kabineta noteikumi Nr.633 „Profesijas standarta, profesionālās kvalifikācijas prasību (ja profesijai neapstiprina profesijas standartu) un nozares kvalifikāciju struktūras izstrādes kārtība” (spēkā no 30.09.2016.). <http://likumi.lv/doc.php?id=285032>

**MK noteikumi „Profesiju standartu izstrādes kārtība”
(spēkā no 3.03.2007.-1.01.2016.)**

MK noteikumi „Profesijas standarta, profesionālās kvalifikācijas prasību (ja profesijai neapstiprina profesijas standartu) un nozares kvalifikāciju struktūras izstrādes kārtība” (spēkā no 30.09.2016.)

5. Šo noteikumu 4.punktā minētā darba grupa nosaka:

5.1. profesijai raksturīgos pienākumus un uzdevumus;

5.2. profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās prasmes;

5.3. profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamās zināšanas (norāda priekšstata, izpratnes vai lietošanas līmeni);

5.4. profesionālās darbības veikšanai nepieciešamo profesionālo kompetenci (nepieciešamās prasmes, zināšanas un atbildību noteiktās darba situācijās);

5.5. profesijas vietu nozares kvalifikāciju struktūrā un nodarbinātības aprakstu, kurā sniedz profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkumu.

1. pielikums. Profesijas standarts

[...]

3. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu kopsavilkums

4. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei **nepieciešamās prasmes un attieksmes, profesionālās zināšanas un kompetences**

Tabulā: [...] Kompetences (kvalifikācijas līmenis)

5. Profesionālās darbības pamatuzdevumu un pienākumu izpildei **nepieciešamās prasmes un attieksmes, vispārējās zināšanas un kompetences**

Tabulā: [...] Kompetences (kvalifikācijas līmenis)

[...]

2. pielikums. Profesionālās kvalifikācijas prasības

[...]

3. Darba uzdevumu veikšanai nepieciešamās **prasmes un attieksmes, zināšanas un profesionālās kompetences**

Tabulā: [...] Kompetences (kvalifikācijas līmenis)

[...]

3. pielikums. Nozares kvalifikāciju struktūra

1.Nozares profesiju vispārīgs raksturojums

1.1.Kvalifikācijas līmenis

1.2.Nozares profesiju kvalifikācijas līmeņa raksturojums (sasniedzamie mācīšanās rezultāti: zināšanas, prasmes, kompetence, autonomija un atbildība) [...]

AIC aktivitātes

- Mācīšanās rezultātu ieviešana Latvijas izglītības iestādēs” (2013)
- Latvijas izglītības sistēmas piesaiste Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrai mūžizglītībai un Eiropas augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūrai. Situācijas izvērtējums” (2013)
- Starptautiskās kvalifikācijas Latvijā” (2014)
- Terminoloģija Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras un Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras kontekstā” (2016)
- Latvijas izglītības sistēmas piesaiste Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūrai mūžizglītībai un Eiropas augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūrai. Situācijas izvērtējums” (2013)

Tulkojumi

- Eiropas Savienība, 2010. Nacionālo kvalifikāciju ietvarstruktūru pievienotā vērtība, ieviešot Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru. Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras izdevumu sērija: 2. raksts;
- Eiropas Savienība, 2011. Nacionālo kvalifikācijas līmeņu pielīdzināšana EKI. Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras izdevumu sērija: 3. raksts;
- Eiropas Savienība, 2011. Mācīšanās rezultātu izmantošana. Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras izdevumu sērija: 4. raksts;
- CEDEFOP, 2012. Starptautiskās kvalifikācijas;
- CEDEFOP, 2013. Eiropas valstu NKI līmeņu aprakstu analīze un pārskats;
- CEDEFOP, 2014. 5. līmeņa kvalifikācijas: izaugsme karjerā vai ceļā uz augstāko izglītību;
- Kvalifikāciju ietvarstruktūru izmantošana un to potenciālās izmantošanas iespējas no All un citu mobilitātes nodrošināšanā ieinteresēto pušu perspektīvas: Projekta pārskats un ziņojums par Latviju (2014);
- UNESCO, 2015. Līmeņu noteikšana un mācīšanās rezultātu atzīšana;
- CEDEFOP, 2015. Eiropas vadlīnijas neformālās un ikdienas mācīšanās atzīšanai;
- CEDEFOP, 2016. Neformālās un ikdienas mācīšanās atzīšanas pārraudzība;
- CEDEFOP, 2016. Atzīšana un atvērtie izglītības resursi. Tematiskais ziņojums Eiropas pārskata par atzīšanu 2016. gada atjauninājumam.

PALDIES!

www.nki-latvija.lv